

I

(Zakonodajni akti)

UREDBE

UREDBA (EU) 2021/1119 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 30. junija 2021

o vzpostavitvi okvira za doseganje podnebne nevtralnosti in spremembi uredb (ES) št. 401/2009 in (EU) 2018/1999 (evropska podnebna pravila)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 192(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenj Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,ob upoštevanju mnenja Odbora regij ⁽²⁾,v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽³⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Zaradi eksistenčne grožnje, ki jo predstavljajo podnebne spremembe, je treba okrepiti ambicije in podnebne ukrepe Unije in držav članic. Unija je zavezana, da si bo bolj prizadevala za boj proti podnebnim spremembam in izvajanju Pariškega sporazuma, sprejetega na podlagi Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja (v nadaljnjem besedilu: Pariški sporazum) ⁽⁴⁾ na osnovi njenih načel in najboljših razpoložljivih znanstvenih dognanj v okviru dolgoročnega cilja glede temperature iz Pariškega sporazuma.
- (2) Komisija je v svojem sporočilu z dne 11. decembra 2019 z naslovom „Evropski zeleni dogovor“ (v nadaljnjem besedilu: evropski zeleni dogovor) določila novo strategijo za rast, katere cilj je preobraziti Unijo v pravično in uspešno družbo s sodobnim, konkurenčnim in z viri gospodarnim gospodarstvom, ki v letu 2050 ne bo ustvarjalo nobenih neto emisij toplogrednih plinov in v katerem bo rast ločena od rabe virov. Cilj evropskega zelenega dogovora je tudi zavarovati, ohraniti in poživiti naravni kapital Unije ter zaščititi zdravje in dobrobit državljanov pred nevarnostmi, ki izhajajo iz okolja, in njihovimi učinki. Hkrati mora biti ta prehod pravičen in vključujoč, pri čemer ni nihče prezrt.
- (3) Posebno poročilo Medvladnega panela za podnebne spremembe (IPCC) za leto 2018 o posledicah globalnega segrevanja za 1,5 °C nad predindustrijsko raven in povezanem globalnem poteku emisij toplogrednih plinov v okviru okrepitve globalnega odziva na grožnjo podnebnih sprememb, trajnostnega razvoja in prizadevanj za odpravo revščine je trdna znanstvena podlaga za boj proti podnebnim spremembam in kaže na potrebo po hitri okrepitvi podnebnih ukrepov in nadaljevanju prehoda na podnebno nevtralno gospodarstvo. To poročilo potrjuje,

⁽¹⁾ UL C 364, 28.10.2020, str. 143 in UL C 10, 11.1.2021, str. 69.⁽²⁾ UL C 324, 1.10.2020, str. 58.⁽³⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 24. junija 2021 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 28. junija 2021.⁽⁴⁾ UL L 282, 19.10.2016, str. 4.

da je nujno treba zmanjšati emisije toplogrednih plinov in da je treba podnebne spremembe omejiti na 1,5 °C, da bi se zlasti zmanjšala verjetnost ekstremnih vremenskih pojavov in doseganja prelomnih točk. V svojem globalnem poročilu o oceni za leto 2019 je Medvladna platforma za biotsko raznovrstnost in ekosistemske storitve (IPBES) prikazala svetovno upadanje biotske raznovrstnosti, pri čemer so podnebne spremembe tretje najpomembnejše gonilo izgube biotske raznovrstnosti.

- (4) Dogovorjen dolgoročni cilj je ključnega pomena za doprinos h gospodarski in družbeni preobrazbi, ustvarjanju visokokakovostnih delovnih mest in trajnostne rasti ter doseganju ciljev Združenih narodov za trajnostni razvoj in k pravičnemu, socialno uravnoteženemu, poštenemu ter stroškovno učinkovitemu doseganju dolgoročnega cilja glede temperature iz Pariškega sporazuma.
- (5) Obravnavati je treba vse večja tveganja za zdravje, povezana s podnebjem, vključno s pogostejšimi in intenzivnejšimi vročinskimi vali, požari v naravi in poplavami, grožnjami za varnost hrane in vode ter zanesljivo oskrbo ter pojavom in širjenjem nalezljivih bolezni. Kot je napovedala v svojem sporočilu z dne 24. februarja 2021 z naslovom „Oblikovanje Evrope, odporne proti podnebnim spremembam – nova strategija EU za prilagajanje podnebnim spremembam“, je Komisija ustanovila evropski observatorij za podnebje in zdravje v okviru evropske platforme za prilagajanje podnebnim spremembam Climate-ADAPT, da bi bolje razumeli, predvideli in čim bolj zmanjšali grožnje za zdravje, ki jih povzročajo podnebne spremembe.
- (6) Ta uredba spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, ki jih priznava Listina o temeljnih pravicah Evropske unije, zlasti njen člen 37, ki spodbuja vključevanje visoke ravni varstva okolja v politike Unije in izboljšanje kakovosti okolja v skladu z načelom trajnostnega razvoja.
- (7) Podnebni ukrepi bi morali biti priložnost za vse gospodarske sektorje v Uniji, da pripomorejo k zagotavljanju vodilnega položaja na področju inovacij v svetu. Na podlagi regulativnega okvira Unije in prizadevanj industrije je mogoče gospodarsko rast ločiti od emisij toplogrednih plinov. Tako so se na primer emisije toplogrednih plinov Unije v obdobju med letoma 1990 in 2019 zmanjšale za 24 %, medtem ko se je gospodarska rast v istem obdobju povečala za 60 %. Brez poseganja v zavezujočo zakonodajo in druge pobude, sprejete na ravni Unije, bi morali vsi gospodarski sektorji, vključno z energetiko, industrijo, prometom, ogrevanjem in hlajenjem ter stavbami, kmetijstvom, odpadki in rabo zemljišč, spremembo rabe zemljišč in gozdarstvom ne glede na to, ali so ti sektorji vključeni v sistem trgovanja z emisijami v Uniji (EU ETS), prispevati k doseganju podnebne nevtralnosti v Uniji do leta 2050. Da bi se povečala vključenost vseh gospodarskih akterjev, bi morala Komisija olajšati sektorske dialoge in partnerstva na področju podnebja z vključujočim in reprezentativnim združevanjem ključnih deležnikov, da bi spodbudila sektorje k pripravi okvirnih prostovoljnih časovnih načrtov in načrtovanju doseganja cilja Unije glede podnebne nevtralnosti do leta 2050. Taki časovni načrti bi lahko sektorjem precej pomagali pri načrtovanju potrebnih naložb za prehod na podnebno nevtralno gospodarstvo in bi lahko tudi izboljšali sodelovanje med sektorji pri iskanju podnebno nevtralnih rešitev. Taki časovni načrti bi prav tako lahko dopolnjevali obstoječe pobude, vključno z evropskim zavezništvom za baterije in evropskim zavezništvom za čisti vodik, ki spodbujata industrijsko sodelovanje pri prehodu na podnebno nevtralnost.
- (8) V Pariškem sporazumu je v točki (a) člena 2(1) določen dolgoročni cilj glede temperature, usmerjen pa je v okrepitev globalnega odziva na grožnjo podnebnih sprememb s povečanjem sposobnosti prilagajanja negativnim učinkom podnebnih sprememb, kot je določeno v točki (b) člena 2(1) sporazuma, in z uskladitvijo finančnih tokov z zmanjševanjem emisij toplogrednih plinov in z razvojem, odpornim na podnebne spremembe, kot je določeno v točki (c) člena 2(1) sporazuma. Ta uredba bi morala kot splošni okvir za prispevek Unije k Pariškemu sporazumu zagotavljati, da tako Unija kot države članice prispevajo h globalnemu odzivu na podnebne spremembe iz Pariškega sporazuma.

- (9) Cilj podnebnih ukrepov Unije in držav članic je v okviru agende Združenih narodov za trajnostni razvoj do leta 2030 in doseganja ciljev Pariškega sporazuma zaščititi ljudi in planet, dobrobit, blaginjo, gospodarstvo, zdravje, prehranske sisteme ter celovitost ekosistemov in biotske raznovrstnosti pred grožnjo podnebnih sprememb, doseči čim večjo blaginjo v okviru zmogljivosti planeta ter krepiti odpornost in zmanjšati ranljivost družbe zaradi podnebnih sprememb. Zato bi morali ukrepi Unije in držav članic temeljiti na previdnostnem načelu in načelu „onesnaževalec plača“ iz Pogodbe o delovanju Evropske unije, upoštevati pa bi morali tudi načelo „energetska učinkovitost na prvem mestu“ energetske unije in načelo neškodovanja iz evropskega zelenega dogovora.
- (10) K doseganju podnebne nevtralnosti bi morali prispevati vsi gospodarski sektorji, za katere so emisije ali odvzemi toplogrednih plinov urejeni v pravu Unije.
- (11) Glede na to, kakšen pomen ima proizvodnja in poraba energije za raven emisij toplogrednih plinov, je ključnega pomena zagotoviti prehod na varen, trajnosten, cenovno dostopen in stabilen energetski sistem, ki bo temeljil na uporabi obnovljivih virov energije, dobro delujočem notranjem energetskem trgu in izboljšanju energetske učinkovitosti ob hkratnem zmanjševanju energijske revščine. Digitalna preobrazba, tehnološke inovacije ter raziskave in razvoj so prav tako pomembni dejavniki za doseganje cilja podnebne nevtralnosti.
- (12) Unija je vzpostavila regulativni okvir za doseganje cilja zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2030, dogovorjenega leta 2014, pred začetkom veljavnosti Pariškega sporazuma. Zakonodaja, ki izvaja ta cilj, med drugim obsega Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁵⁾, ki vzpostavlja EU ETS, Uredbo (EU) 2018/842 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁶⁾, ki je uvedla nacionalne cilje za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov do leta 2030, in Uredbo (EU) 2018/841 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁷⁾, ki od držav članic zahteva, da uravnotežijo emisije toplogrednih plinov in odvzeme zaradi rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva.
- (13) EU ETS je temelj podnebne politike Unije in predstavlja njeno ključno orodje za stroškovno učinkovito zmanjševanje emisij toplogrednih plinov.
- (14) Komisija je v svojem sporočilu z dne 28. novembra 2018 z naslovom „Čist planet za vse – Evropska strateška dolgoročna vizija za uspešno, sodobno, konkurenčno in podnebno nevtralno gospodarstvo“ predstavila vizijo za doseganje neto ničelnih emisij toplogrednih plinov v Uniji do leta 2050 s socialno pravičnim in stroškovno učinkovitim preходом.
- (15) S svežnjem „Čista energija za vse Evropejce“ z dne 30. novembra 2016 si Unija prizadeva za ambiciozno agendo za razogljčenje, zlasti z izgradnjo trdne energetske unije, kar vključuje cilje za leto 2030 za energijsko učinkovitost in uporabo energije iz obnovljivih virov iz direktiv 2012/27/EU ⁽⁸⁾ in (EU) 2018/2001 ⁽⁹⁾ Evropskega parlamenta in Sveta, ter s krepitvijo ustrezne zakonodaje, vključno z Direktivo 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁰⁾.
- (16) Unija je vodilna v svetu pri prehodu na podnebno nevtralnost in je odločena prispevati h krepitvi globalnih prizadevanj in globalnega odziva na podnebne spremembe z uporabo vseh orodij, ki jih ima na voljo, vključno s podnebno diplomacijo.

⁽⁵⁾ Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Uniji in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES (UL L 275, 25.10.2003, str. 32).

⁽⁶⁾ Uredba (EU) 2018/842 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o zavezujočem letnem zmanjšanju emisij toplogrednih plinov za države članice v obdobju od 2021 do 2030 kot prispevku k podnebnim ukrepom za izpolnitev zavez iz Pariškega sporazuma ter o spremembi Uredbe (EU) št. 525/2013 (UL L 156, 19.6.2018, str. 26).

⁽⁷⁾ Uredba (EU) 2018/841 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o vključitvi emisij toplogrednih plinov in odvzemov zaradi rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva v okvir podnebne in energetske politike do leta 2030 ter spremembi Uredbe (EU) št. 525/2013 in Sklepa št. 529/2013/EU (UL L 156, 19.6.2018, str. 1).

⁽⁸⁾ Direktiva 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetske učinkovitosti, spremembi direktiv 2009/125/ES in 2010/30/EU ter razveljavitvi direktiv 2004/8/ES in 2006/32/ES (UL L 315, 14.11.2012, str. 1).

⁽⁹⁾ Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L 328, 21.12.2018, str. 82).

⁽¹⁰⁾ Direktiva 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 2010 o energetske učinkovitosti stavb (UL L 153, 18.6.2010, str. 13).

- (17) Unija bi morala po letu 2050 nadaljevati svoje podnebne ukrepe in ohraniti vodilno vlogo na področju podnebja na mednarodnem prizorišču, da bi zaščitila ljudi in planet pred grožnjo nevarnih podnebnih sprememb pri doseganju dolgoročnega cilja glede temperature iz Pariškega sporazuma ob upoštevanju znanstvenih ocen IPCC, IPBES ter Evropskega znanstvenega svetovalnega odbora za podnebne spremembe, kot tudi ocen drugih mednarodnih teles.
- (18) Tveganje selitve virov CO₂ je še vedno prisotno pri mednarodnih partnerjih, ki nimajo enakih standardov za varstvo podnebja kot so standardi Unije. Zato namerava Komisija predlagati mehanizem za ogljično prilagoditev na mejah za izbrane sektorje, da bi se ta tveganja zmanjšala na način, ki je združljiv s pravili Svetovne trgovinske organizacije. Poleg tega je pomembno ohraniti učinkovite spodbude v politikah, ki bi podpirale tehnološke rešitve in inovacije, ki omogočajo prehod na konkurenčno podnebno nevtralno gospodarstvo Unije, hkrati pa zagotavljajo varnost naložb.
- (19) Evropski parlament je v svoji resoluciji z dne 15. januarja 2020 o evropskem zelenem dogovoru pozval k potrebnemu prehodu na podnebno nevtralno družbo najpozneje do leta 2050 in naj bo to evropska zgodba o uspehu, v svoji resoluciji z dne 28. novembra 2019 o podnebnih in okoljskih razmerah pa je razglasil izredne podnebne in okoljske razmere. Unijo je tudi večkrat pozval, naj poveča svoj podnebni cilj za leto 2030 in ga vključi v to uredbo. Evropski svet je v svojih sklepih z dne 12. decembra 2019 podprl cilj doseganja podnebno nevtralne Unije do leta 2050 v skladu s cilji Pariškega sporazuma in ob tem ugotovil, da je treba vzpostaviti okvir, ki bo omogočal koristi vsem državam članicam ter zajemal ustrezne instrumente, spodbude, podporo in naložbe, da bi se zagotovil stroškovno učinkovit, pravičen ter socialno uravnotežen in pošten prehod, pri tem pa, kar zadeva izhodišča, upoštevale različne nacionalne okoliščine. Poleg tega je ugotovil, da bodo za prehod potrebne znatne javne in zasebne naložbe. Unija je 6. marca 2020 Okvirni konvenciji Združenih narodov o spremembi podnebja predložila svojo dolgoročno strategijo za razvoj z nizkimi emisijami toplogrednih plinov, 17. decembra 2020 pa svoj nacionalno določeni prispevek, potem ko ju je odobril Svet.
- (20) Unija bi si morala prizadevati za ravnovesje med antropogenimi emisijami toplogrednih plinov iz virov in odvzemi po ponorih toplogrednih plinov v Uniji do leta 2050 in nato, če je ustrezno, za doseganje negativnih emisij. Ta cilj bi moral zajemati emisije in odvzeme toplogrednih plinov po vsej Uniji, ki jih ureja pravo Unije. Pregled takih emisij in odvzemov bi moral biti mogoč v okviru pregleda ustrezne podnebne in energetske zakonodaje. Ponori vključujejo naravne in tehnološke rešitve, kot je navedeno v poročilu Unije o evidencah toplogrednih plinov za Okvirno konvencijo Združenih narodov o spremembi podnebja. Rešitve, ki temeljijo na tehnologijah zajemanja in shranjevanja ogljika ter tehnologijah zajemanja in uporabe ogljika, lahko imajo vlogo pri razogljičenju, zlasti za zmanjšanje emisij v industrijskih procesih, za tiste države članice, ki izberejo to tehnologijo. Vse države članice bi si morale skupaj prizadevati za vseunijski cilj podnebne nevtralnosti do leta 2050, države članice, Evropski parlament, Svet in Komisija pa bi morali sprejeti potrebne ukrepe za doseg tega cilja. Ukrepi na ravni Unije bodo pomemben del ukrepov, potrebnih za doseganje cilja.
- (21) Evropski svet je v svojih sklepih z dne 8. in 9. marca 2007 ter 23. in 24. oktobra 2014 potrdil cilj zmanjšanja emisij toplogrednih plinov v Uniji za leto 2020 oziroma okvir podnebne in energetske politike do leta 2030. Določbe te uredbe o določitvi podnebnega cilja Unije za leto 2040 ne posegajo v vlogo Evropskega sveta, kot je določena v Pogodbah, pri opredeljevanju splošne politične usmeritve in prednostnih nalog za razvoj podnebne politike Unije.
- (22) Ponori ogljika imajo ključno vlogo pri prehodu na podnebno nevtralnost v Uniji, in sicer k temu pomembno prispevajo zlasti sektorji kmetijstva, gozdarstva in rabe zemljišč. Kot je napovedala v svojem sporočilu z dne 20. maja 2020 z naslovom „Strategija od vil do vilic za pravičen, zdrav in okolju prijazen prehranski sistem“, bo Komisija v prihodnji pobudi za ogljično kmetovanje spodbujala nov zeleni poslovni model za nagrajevanje upravljalcev zemljišč za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov in odvzeme ogljika. Poleg tega se je Komisija

v svojem sporočilu z dne 11. marca 2020 z naslovom „Novi akcijski načrt za krožno gospodarstvo – za čistejšo in konkurenčnejšo Evropo“ zavežala, da bo razvila regulativni okvir za certificiranje odvzemov ogljika na podlagi zanesljivega in preglednega obračunavanja ogljika, da bi tako spremljala in preverjala pristnost odvzemov ogljika, hkrati pa zagotavljala, da ni nobenih negativnih učinkov na okolje, zlasti biotsko raznovrstnost, javno zdravje ali socialne ali gospodarske cilje.

- (23) Obnova ekosistemov bi pomagala pri ohranjanju, upravljanju in krepitvi naravnih ponorov ter spodbujanju biotske raznovrstnosti, ob boju proti podnebnim spremembam. Poleg tega trojna vloga gozdov, in sicer kot ponorov ogljika ter za shranjevanje in nadomeščanje ogljika, prispeva k zmanjšanju toplogrednih plinov v ozračju, hkrati pa zagotavlja, da gozdovi še naprej rastejo in zagotavljajo številne druge storitve.
- (24) Strokovno znanje ter najboljši razpoložljivi in posodobljeni dokazi so skupaj z dejanskimi in preglednimi informacijami o podnebnih spremembah bistvenega pomena in morajo biti podlaga za ukrepanje in prizadevanja Unije v zvezi s podnebjem, da bi dosegli podnebno nevtralnost do leta 2050. Ustanoviti bi bilo treba Evropski znanstveni svetovadni odbor za podnebne spremembe (v nadaljnjem besedilu: svetovadni odbor), ki bo zaradi svoje neodvisnosti ter znanstvenega in tehničnega strokovnega znanja služil kot referenčna točka za znanstvena dognanja v zvezi s podnebnimi spremembami. Svetovadni odbor bi moral dopolnjevati delo Evropske agencije za okolje (EEA), pri čemer bi pri opravljanju svojih nalog deloval neodvisno. Njegovo poslanstvo se ne bi smelo prekrivati s poslanstvom IPCC na mednarodni ravni. Uredbo (ES) št. 401/2009 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹¹⁾ bi bilo zato treba spremeniti, da se ustanovi svetovadni odbor. Nacionalni posvetovalni organi za podnebje lahko imajo pomembno vlogo pri, med drugim, zagotavljanju strokovnega znanstvenega svetovanja o podnebni politiki ustreznim nacionalnim organom, kot to določi zadevna država članica, v tistih državah članicah, v katerih obstajajo. Zato se države članice, ki tega še niso storile, poziva, naj ustanovijo nacionalni posvetovalni organ za podnebje.
- (25) Za prehod na podnebno nevtralnost so potrebne spremembe v celotnem spektru politik ter skupno prizadevanje vseh sektorjev gospodarstva in družbe, kot je poudarjeno v evropskem zelenem dogovoru. Evropski svet je v svojih sklepih z dne 12. decembra 2019 izjavil, da morajo biti vsa zadevna zakonodaja in politike Unije skladne s ciljem podnebne nevtralnosti in k temu cilju prispevati ter spoštovati enake konkurenčne pogoje, Komisijo pa je pozval, naj preuči, ali je za to treba prilagoditi obstoječa pravila.
- (26) Kot je napovedala v evropskem zelenem dogovoru, je Komisija na podlagi celovite ocene učinka in ob upoštevanju svoje analize celovitih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov, predloženih Komisiji v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹²⁾, v sporočilu z dne 17. septembra 2020 z naslovom „Krepitev evropskih podnebnih ambicij do leta 2030 – Vlaganje v podnebno nevtralno prihodnost v korist naših državljanov“ ocenila cilj Unije glede zmanjšanja emisij toplogrednih plinov za leto 2030. Glede na cilj podnebne nevtralnosti do leta 2050 bi bilo treba do leta 2030 zmanjšati emisije in povečati odvzeme toplogrednih plinov, da bi se neto emisije toplogrednih plinov, to so emisije, potem ko se odštejejo odvzemi, do leta 2030 v celotnem gospodarstvu in na domačem trgu zmanjšale za vsaj 55 % v primerjavi z ravnmi iz leta 1990. Evropski svet je ta cilj je potrdil v svojih sklepih z dne 10. in 11. decembra 2020. Določil je tudi začetne smernice za njegovo izvajanje. Ta novi podnebni cilj Unije za leto 2030 je naslednji cilj za namene točke 11 člena 2 Uredbe (EU) 2018/1999 in zato nadomešča vseunijski cilj za emisije toplogrednih plinov za leto 2030 iz navedene točke. Poleg tega bi morala Komisija do 30. junija 2021 oceniti, kako bi bilo treba spremeniti zadevno zakonodajo Unije za izvajanje podnebnega cilja Unije za leto 2030, da bi dosegli takšno zmanjšanje neto emisij. Zato je Komisija napovedala revizijo ustrezne podnebne in energetske zakonodaje, ki bo sprejeta v svežnju, ki bo med drugim zajemal obnovljive vire energije, energijsko učinkovitost, rabo zemljišč, obdavčitev energije, emisijske standarde CO₂ za lahka vozila, porazdelitev prizadevanj in EU ETS.

⁽¹¹⁾ Uredba (ES) št. 401/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o Evropski agenciji za okolje in Evropskem okoljskem informacijskem in opazovalnem omrežju (UL L 126, 21.5.2009, str. 13).

⁽¹²⁾ Uredba (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, spremembi uredb (ES) št. 663/2009 in (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU in 2013/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 2009/119/ES in (EU) 2015/652 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 328, 21.12.2018, str. 1).

Komisija namerava oceniti učinke uvedbe dodatnih ukrepov Unije, ki bi lahko dopolnjevali obstoječe ukrepe, kot so tržni ukrepi, ki vključujejo močan solidarnostni mehanizem.

- (27) Po ocenah Komisije obstoječe zaveze iz člena 4 Uredbe (EU) 2018/841 pomenijo neto ponor ogljika 225 milijonov ton ekvivalenta CO₂ v letu 2030. Za zagotovitev, da bodo prizadevanja za blažitev podnebnih sprememb do leta 2030 zadostna, je ustrezno, da se prispevek neto odvzemov k podnebnemu cilju Unije za leto 2030 omeji na navedeno raven. To ne posega v pregled zadevne zakonodaje Unije, da bi se omogočilo doseganje cilja.
- (28) Odhodki v okviru proračuna Unije in Instrumenta Evropske unije za okrevanje, vzpostavljenega z Uredbo Sveta (EU) 2020/2094 ⁽¹³⁾, prispevajo k podnebnim ciljem, saj se na podlagi učinkovite metodologije in v skladu s sektorsko zakonodajo vsaj 30 % skupnega zneska odhodkov nameni za podpiranje podnebnih ciljev.
- (29) Ob upoštevanju cilja doseganja podnebne nevtralnosti do leta 2050 in glede na mednarodne zaveze iz Pariškega sporazuma so potrebna nadaljnja prizadevanja za zagotovitev postopne odprave subvencij za energijo, ki niso združljive s tem ciljem, zlasti za fosilna goriva, ne da bi to vplivalo na prizadevanja za zmanjšanje energetske revščine.
- (30) Za zagotovitev predvidljivosti in zaupanja za vse gospodarske akterje, vključno s podjetji, delavci, vlagatelji in potrošniki, za zagotovitev postopnega zmanjšanja emisij toplogrednih plinov in trajnega prehoda na podnebno nevtralnost, bi morala Komisija najpozneje v šestih mesecih po prvem pregledu globalnega stanja, opravljenem na podlagi Pariškega sporazuma, po potrebi predlagati vmesni podnebni cilj za leto 2040. Komisija lahko predlaga spremembo vmesnega cilja ob upoštevanju ugotovitev ocen napredka in ukrepov Unije in nacionalnih ukrepov ter rezultatov pregleda globalnega stanja in mednarodnega razvoja, tudi glede skupnih časovnih okvirov za nacionalno določene prispevke. Komisija bi morala kot orodje za povečanje preglednosti in odgovornosti podnebnih politik Unije pri pripravi zakonodajnega predloga za podnebni cilj Unije za leto 2040 objaviti predvideni okvirni proračun Unije za emisije toplogrednih plinov za obdobje 2030–2050, opredeljen kot okvirni skupni obseg neto emisij toplogrednih plinov, ki naj bi se sprostile v tem obdobju, ne da bi bile ogrožene zaveze Unije iz Pariškega sporazuma, ter metodologijo, na kateri temelji ta okvirni proračun.
- (31) Prilagajanje je ključni element dolgoročnega globalnega odziva na podnebne spremembe. Negativni učinki podnebnih sprememb lahko presežejo zmogljivosti držav članic za prilagajanje. Zato bi morale države članice in Unija izboljšati svojo sposobnost prilagajanja, okrepiti odpornost in zmanjšati ranljivost zaradi podnebnih sprememb, kot je določeno v členu 7 Pariškega sporazuma, ter čim bolj povečati dodatne koristi z drugimi politikami in zakonodajo. Komisija bi morala sprejeti strategijo Unije za prilagajanje podnebnim spremembam v skladu s Pariškim sporazumom. Države članice bi morale sprejeti celovite nacionalne strategije in načrte na podlagi zanesljivih analiz podnebnih sprememb in ranljivosti, ocen napredka in kazalnikov ter sledeč najboljšim razpoložljivim in najnovejšim znanstvenim dokazom. Unija bi si morala prizadevati za vzpostavitev ugodnega regulativnega okolja za nacionalne politike in ukrepe, ki so jih države članice sprejele za prilagoditev podnebnim spremembam. Za izboljšanje odpornosti proti podnebnim spremembam in sposobnosti prilagajanja nanje so potrebna skupna prizadevanja vseh sektorjev gospodarstva in družbe ter skladnost in doslednost politik v vsej zadevni zakonodaji in vseh politikah.
- (32) Podnebne spremembe, kot so izjemna vročina, poplave, suša, pomanjkanje vode, dvig morske gladine, taljenje ledenikov, gozdni požari, vetrolom in izgube v kmetijstvu, bodo močno vplivale na ekosisteme, ljudi in gospodarstva v vseh regijah Unije. Nedavni ekstremni pojavi so že imeli velike posledice za ekosisteme in vplivali na sekvenciacijo ogljika ter zmogljivost gozdov in kmetijskih zemljišč za shranjevanje ogljika. Izboljšanje sposobnosti prilagajanja in odpornosti ob upoštevanju ciljev Združenih narodov za trajnostni razvoj pomaga zmanjšati učinke

⁽¹³⁾ Uredba Sveta (EU) 2020/2094 z dne 14. decembra 2020 o vzpostavitvi Instrumenta Evropske unije za okrevanje v podporo okrevanju po krizi zaradi COVID-19 (UL L 433 I, 22.12.2020, str. 23).

podnebnih sprememb in obravnavati njihove neizogibne učinke na socialno uravnotežen način ter izboljšati življenjske razmere na prizadetih območjih. Zgodnje priprave na takšne učinke so stroškovno učinkovite in lahko posredno bistveno koristijo ekosistemom, zdravju in gospodarstvu. Zlasti sonaravne rešitve so lahko koristne za blaženje podnebnih sprememb, prilagajanje nanje in zaščito biotske raznovrstnosti.

- (33) Ustrezni programi, vzpostavljeni v okviru večletnega finančnega okvira, določajo pregled projektov, da se zagotovi njihova odpornost na morebitne negativne učinke podnebnih sprememb z oceno ranljivosti in tveganja zaradi podnebnih sprememb, tudi z ustreznimi prilagoditvenimi ukrepi, ter da v analizo stroškov in koristi vključijo stroške emisij toplogrednih plinov in pozitivne učinke ukrepov za blažitev podnebnih sprememb. S tem se tveganja, povezana s podnebnimi spremembami, ter ocene občutljivosti za podnebne spremembe in prilagajanja nanje lažje vključujejo v odločitve glede naložb in načrtovanja v okviru proračuna Unije.
- (34) Države članice ter Evropski parlament, Svet in Komisija bi morali pri sprejemanju ustreznih ukrepov za doseganje cilja podnebne nevtralnosti na ravni Unije in na nacionalni ravni med drugim upoštevati: prispevek prehoda na podnebno nevtralnost za javno zdravje, kakovost okolja, dobrobit državljanov, blaginjo družbe, zaposlovanje in konkurenčnost gospodarstva; energetski prehod, krepitev energetske varnosti in boj proti energijski revščini; prehransko varnost in cenovno dostopnost; razvoj trajnostne in pametne mobilnosti ter prometnih sistemov; pravičnost in solidarnost med državami članicami in v njih, glede na njihove gospodarske zmožnosti, nacionalne okoliščine, kot na primer poseben položaj otokov, in sčasoma potrebe po konvergenci; potrebo po poštenem in socialno pravičnem prehodu s primernim izobraževanjem in programi usposabljanja; najboljše razpoložljive in najnovejše znanstvene dokaze, zlasti ugotovitve IPCC; potrebo po vključevanju tveganj v zvezi s podnebnimi spremembami v odločitve o naložbah in načrtovanju; stroškovno učinkovitost in tehnološko nevtralnost pri doseganju zmanjšanja in odvzemov toplogrednih plinov ter krepitev odpornosti; ter postopni napredek v zvezi z okoljsko celovitostjo in raven ambicij.
- (35) Kot je navedeno v evropskem zelenem dogovoru, je Komisija 9. decembra 2020 sprejela sporočilo z naslovom „Strategija za trajnostno in pametno mobilnost – usmerjanje evropskega prometa na pravo pot za prihodnost“. Strategija določa časovni načrt za trajnostno in pametno prihodnost za evropski promet z akcijskim načrtom za cilj doseči 90-odstotno zmanjšanje emisij iz prometnega sektorja do leta 2050.
- (36) Za zagotovitev, da bi Unija in države članice ostale na dobri poti k doseganju cilja podnebne nevtralnosti in napredka pri prilagajanju, bi morala Komisija redno ocenjevati napredek na podlagi informacij iz te uredbe, vključno z informacijami, predloženimi in sporočenimi na podlagi Uredbe (EU) 2018/1999. Zaradi pravočasne priprave na pregled globalnega stanja iz člena 14 Pariškega sporazuma bi bilo treba ugotovitve te ocene objaviti do 30. septembra vsakih pet let, začenši leta 2023. To pomeni, da bi bilo treba poročila iz člena 29(5) in člena 35 navedene uredbe, v ustreznih letih pa tudi sorodna poročila iz člena 29(1) in člena 32 navedene uredbe, predložiti Evropskemu parlamentu in Svetu hkrati z ugotovitvami te ocene. V primeru, da skupni napredek držav članic pri doseganju cilja podnebne nevtralnosti ali prilagajanju ne bi bil zadosten ali ukrepi Unije ne bi bili v skladu s ciljem podnebne nevtralnosti ali ne bi ustrezali z vidika povečanja sposobnosti prilagajanja, krepitev odpornosti ali zmanjšanja ranljivosti, bi morala Komisija sprejeti potrebne ukrepe v skladu s Pogodbama. Komisija bi morala tudi redno ocenjevati ustrezne nacionalne ukrepe in izdati priporočila, kadar ugotovi, da ukrepi države članice niso v skladu s ciljem podnebne nevtralnosti ali ne ustrezajo z vidika povečanja sposobnosti prilagajanja, krepitev odpornosti in zmanjšanja ranljivosti zaradi podnebnih sprememb.
- (37) Komisija bi morala zagotoviti zanesljivo in objektivno oceno na podlagi najnovejših znanstvenih, tehničnih in socialno-ekonomskih ugotovitev, v kateri bo zastopano različno neodvisno strokovno znanje, svojo oceno pa pripraviti na podlagi ustreznih informacij, vključno z informacijami, ki so jih predložile in sporočile države članice, poročili EEA, svetovalnega odbora in Skupnega raziskovalnega središča Komisije, in najboljšimi razpoložljivimi in najnovejšimi znanstvenimi dokazi, vključno z najnovejšimi poročili IPCC, IPBES in drugih mednarodnih organizacij, ter informacijami, pridobljenimi z daljinskim zaznavanjem Zemlje v okviru evropskega programa za opazovanje Zemlje Copernicus. Poleg tega bi morala Komisija svojo oceno utemeljiti na okvirni linearni krivulji, ki povezuje podnebna cilja Unije za leti 2030 in 2040, ko bo sprejet, s ciljem podnebne nevtralnosti Unije, pri čemer je krivulja le okvirno orodje za oceno in vrednotenje skupnega napredka proti cilju podnebne nevtralnosti Unije.

Okvirna linearna krivulja ne posega v odločitev glede določitve podnebne cilja Unije za leto 2040. Ker se je Komisija zavezala, da bo preučila, kako se lahko taksonomija EU uporablja v okviru evropskega zelenega dogovora v javnem sektorju, bi morala ocena vključevati informacije o okoljsko trajnostnih naložbah Unije ali držav članic v skladu z Uredbo (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁴⁾, ko so te informacije na voljo. Komisija bi morala uporabljati evropsko in svetovno statistiko in podatke, kadar so na voljo, ter zagotoviti strokovni pregled. EEA bi morala po potrebi in skladno s svojim letnim delovnim programom pomagati Komisiji.

- (38) Ker imajo državljani in skupnosti pomembno vlogo pri spodbujanju prehoda na podnebno nevtralnost, bi bilo treba spodbujati in omogočati močno javno in družbeno angažiranost na področju podnebnih ukrepov na vseh ravneh, vključno na nacionalni, regionalni kot lokalni ravni, v okviru vključujočega in dostopnega procesa. Komisija bi zato morala sodelovati z vsemi deli družbe, vključno z deležniki, ki predstavljajo različne gospodarske sektorje, da bi jim omogočila, da sprejmejo ukrepe za podnebno nevtralno družbo, odporno na podnebne spremembe, vključno z evropskim podnebnim paktom.
- (39) V skladu z zavezanostjo Komisije načelom o boljši pripravi zakonodaje bi si bilo treba prizadevati za skladnost instrumentov Unije v zvezi z zmanjšanjem emisij toplogrednih plinov. Sistem merjenja napredka pri doseganju cilja podnebne nevtralnosti ter skladnosti sprejetih ukrepov s tem ciljem bi moral temeljiti na okviru upravljanja iz Uredbe (EU) 2018/1999 in biti skladen z njim ter upoštevati vseh pet razsežnosti energetske unije. Zlasti bi bilo treba sistem rednega poročanja ter sosledje ocen in ukrepov Komisije na podlagi poročanja uskladiti z zahtevami za predložitev informacij in poročil držav članic iz Uredbe (EU) 2018/1999. Uredbo (EU) 2018/1999 bi bilo zato treba spremeniti, da se v ustrezne določbe vključi cilj podnebne nevtralnosti.
- (40) Podnebne spremembe so že po definiciji čezmejni izziv in potrebno je usklajeno ukrepanje na ravni Unije, da bi lahko učinkovito dopolnili in okrepili nacionalne politike. Ker cilja te uredbe, in sicer doseči podnebno nevtralnost v Uniji do leta 2050, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi obsega in učinkov lažje doseže na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Predmet urejanja in področje uporabe

Ta uredba vzpostavlja okvir za trajno in postopno zmanjševanje antropogenih emisij toplogrednih plinov iz virov ter povečanje odvzemov po ponorih, kar ureja pravo Unije.

Ta uredba določa zavezujoč cilj podnebne nevtralnosti v Uniji do leta 2050 zasledujoč dolgoročni cilj glede temperature iz točke (a) člena 2(1) Pariškega sporazuma in zagotavlja okvir za doseganje napredka pri uresničevanju globalnega cilja prilagajanja iz člena 7 Pariškega sporazuma. Ta uredba določa tudi zavezujoč cilj Unije glede domačega neto zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2030.

⁽¹⁴⁾ Uredba (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe (EU) 2019/2088 (UL L 198, 22.6.2020, str. 13).

Ta uredba se uporablja za antropogene emisije iz virov in odvzeme po ponorih toplogrednih plinov iz dela 2 Priloge V k Uredbi (EU) 2018/1999.

Člen 2

Cilj podnebne nevtralnosti

1. Emisije in odvzemi toplogrednih plinov po vsej Uniji, ki jih ureja pravo Unije, se v Uniji uravnotežijo najpozneje do leta 2050, s čimer se do tega datuma emisije zmanjšajo na ničelno stopnjo, cilj Unije po tem pa bo doseganje negativnih emisij.
2. Ustrezne institucije Unije in države članice sprejmejo potrebne ukrepe na ravni Unije oziroma na nacionalni ravni, da se omogoči skupno doseganje cilja podnebne nevtralnosti iz odstavka 1, pri čemer se upošteva pomen spodbujanja tako pravičnosti in solidarnosti med državami članicami kot stroškovne učinkovitosti pri doseganju tega cilja.

Člen 3

Znanstveno svetovanje o podnebnih spremembah

1. Evropski znanstveni svetovalni odbor za podnebne spremembe, ustanovljen na podlagi člena 10a Uredbe (ES) št. 401/2009 (v nadaljnjem besedilu: svetovalni odbor) zaradi svoje neodvisnosti ter znanstvenega in tehničnega strokovnega znanja služi kot referenčna točka za znanstvena dognanja v zvezi s podnebnimi spremembami.
2. Naloge svetovalnega odbora vključujejo:
 - (a) upoštevanje najnovejših znanstvenih ugotovitev iz poročil IPCC in znanstvenih podnebnih podatkov, zlasti v zvezi z informacijami, pomembnimi za Unijo;
 - (b) zagotavljanje znanstvenega svetovanja in izdajanje poročil o obstoječih in predlaganih ukrepih Unije, podnebnih ciljih in okvirnih proračunih za emisije toplogrednih plinov ter njihovi skladnosti s cilji te uredbe in mednarodnimi zavezami Unije v okviru Pariškega sporazuma;
 - (c) prispevanje k izmenjavi neodvisnih znanstvenih dognanj na področju modeliranja, spremljanja, obetavnih raziskav in inovacij, ki prispevajo k zmanjšanju emisij ali povečanju odvzemov;
 - (d) opredelitev ukrepov in priložnosti, potrebnih za uspešno doseganje podnebnih ciljev Unije;
 - (e) ozaveščanje o podnebnih spremembah in njihovih učinkih ter spodbujanje dialoga in sodelovanja med znanstvenimi organi v Uniji za dopolnjevanje obstoječega dela in prizadevanj.
3. Delo svetovalnega odbora temelji na najboljših razpoložljivih in najnovejših znanstvenih dokazih, vključno z najnovejšimi poročili IPCC, IPBES in drugih mednarodnih organizacij. Postopke izvaja popolnoma pregledno in svoja poročila da na voljo javnosti. Upošteva lahko delo nacionalnih svetovalnih organov za podnebje iz odstavka 4, kadar je to na voljo.
4. V okviru krepitve vloge znanosti na področju podnebne politike je vsaka država članica pozvana, naj ustanovi nacionalni svetovalni organ za podnebje, ki bo ustreznim nacionalnim organom zagotavljal strokovno znanstveno svetovanje o podnebni politiki, kot to določi zadevna država članica. Če se država članica odloči ustanoviti ta svetovalni organ, o tem obvesti EEA.

Člen 4

Vmesna podnebna cilja Unije

1. Da bi se dosegel cilj podnebne nevtralnosti iz člena 2(1), je zavezujoč podnebni cilj Unije za leto 2030 domače zmanjšanje neto emisij toplogrednih plinov (emisij, potem ko se odštejejo odvzemi) za vsaj 55 % v primerjavi z ravnmi iz leta 1990 do leta 2030.

Pri izvajanju cilja iz prvega pododstavka ustrezne institucije Unije in države članice dajo prednost hitremu in predvidljivemu zmanjšanju emisij, obenem pa povečajo odvzeme po naravnih ponorih.

Za zagotovitev, da se bodo do leta 2030 izvajala zadostna prizadevanja za blažitev podnebnih sprememb, se za namene te uredbe in brez poseganja v pregled zakonodaje Unije iz odstavka 2 prispevek neto odvzemov k podnebnemu cilju Unije za leto 2030 omeji na 225 milijonov ton ekvivalenta CO₂. Da bi se povečal ponor ogljika v Uniji v skladu s ciljem doseganja podnebne nevtralnosti do leta 2050, si Unija prizadeva, da bi do leta 2030 povečala obseg svojega neto ponora ogljika.

2. Komisija do 30. junija 2021 pregleda zadevno zakonodajo Unije, da se omogoči doseganje cilja iz odstavka 1 tega člena in cilja podnebne nevtralnosti iz člena 2(1), ter razmisli o sprejetju potrebnih ukrepov, vključno s sprejetjem zakonodajnih predlogov, v skladu s Pogodbama.

Komisija pri pregledu iz prvega pododstavka in pri prihodnjih pregledih zlasti oceni, ali so v pravu Unije na voljo ustrezni instrumenti in spodbude za mobilizacijo potrebnih naložb, ter po potrebi predlaga ukrepe.

Komisija po sprejetju zakonodajnih predlogov spremlja zakonodajne postopke za različne predloge ter lahko poroča Evropskemu parlamentu in Svetu o tem, ali bi s pričakovanim izidom skupka teh zakonodajnih postopkov dosegli cilj iz odstavka 1. Če s pričakovanim izidom ne bi dosegli cilja iz odstavka 1, lahko Komisija v skladu s Pogodbama sprejme potrebne ukrepe, vključno s sprejetjem zakonodajnih predlogov.

3. Da bi dosegli cilj podnebne nevtralnosti iz člena 2(1) te uredbe, se določi vseevropski podnebni cilj za leto 2040. V ta namen Komisija najpozneje v šestih mesecih po prvem pregledu globalnega stanja iz člena 14 Pariškega sporazuma na podlagi podrobne ocene učinka po potrebi pripravi zakonodajni predlog za spremembo te uredbe, da bi se vanjo vključil podnebni cilj Unije za leto 2040, pri čemer upošteva ugotovitve ocen iz členov 6 in 7 te uredbe ter rezultate pregleda globalnega stanja.

4. Komisija pri pripravi zakonodajnega predloga za podnebni cilj Unije za leto 2040 iz odstavka 3 hkrati v ločenem poročilu objavi predvideni okvirni proračun Unije za emisije toplogrednih plinov za obdobje 2030–2050, ki je opredeljen kot okvirna skupna količina neto emisij toplogrednih plinov (izraženih kot ekvivalent CO₂, z ločenimi informacijami o emisijah in odvzemih), za katere se pričakuje, da bodo izpuščene v navedenem obdobju, ne da bi bile ogrožene zaveze Unije iz Pariškega sporazuma. Predvideni okvirni proračun Unije za emisije toplogrednih plinov temelji na najboljši razpoložljivi znanosti in upošteva nasvete svetovalnega odbora ter ustrezno zakonodajo Unije o izvajanju podnebnega cilja Unije za leto 2030, če je bila sprejeta. Komisija objavi tudi metodologijo, na kateri temelji predvideni okvirni proračun Unije za emisije toplogrednih plinov.

5. Pri predlogu podnebnega cilja Unije za leto 2040 v skladu z odstavkom 3 Komisija upošteva naslednje:

- (a) najboljše razpoložljive in najnovejše znanstvene dokaze, vključno z najnovejšimi poročili IPCC in svetovalnega odbora;
- (b) družbene, gospodarske in okoljske vplive, vključno s stroški neukrepanja;
- (c) potrebo po zagotovitvi poštenega in socialno pravičnega prehoda za vse;
- (d) stroškovno in ekonomsko učinkovitost;
- (e) konkurenčnost gospodarstva Unije, zlasti malih in srednjih podjetij ter sektorjev, ki so najbolj izpostavljeni selitvi virov CO₂;
- (f) najboljše razpoložljive stroškovno učinkovite, varne in nadgradljive tehnologije;
- (g) energijsko učinkovitost in načelo „energijska učinkovitost na prvem mestu“, cenovno dostopnost energije in zanesljivo oskrbo z energijo;
- (h) pravičnost in solidarnost med državami članicami in v njih;
- (i) potrebo po zagotavljanju okoljske učinkovitosti in postopnega napredka;

- (j) potrebo po dolgoročnem ohranjanju, upravljanju in povečanju naravnih ponorov ter varstvu in obnovi biotske raznovrstnosti;
- (k) naložbene potrebe in priložnosti;
- (l) mednarodni razvoj in prizadevanja za doseg dolgoročnih ciljev Pariškega sporazuma in končnega cilja Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja;
- (m) obstoječe informacije o predvidenem okvirnem proračunu Unije za emisije toplogrednih plinov za obdobje 2030–2050 iz odstavka 4.

6. Komisija lahko v šestih mesecih po drugem pregledu globalnega stanja iz člena 14 Pariškega sporazuma predlaga spremembo podnebnega cilja Unije za leto 2040 v skladu s členom 11 te uredbe.

7. Določbe tega člena se pregledujejo glede na mednarodni razvoj dogodkov in prizadevanja za doseg dolgoročnih ciljev Pariškega sporazuma, tudi ob upoštevanju izidov mednarodnih razprav o skupnih časovnih okvirih za nacionalno določene prispevke.

Člen 5

Prilagajanje podnebnim spremembam

1. Ustrezne institucije Unije in države članice zagotovijo stalen napredek pri povečanju sposobnosti prilagajanja, krepitvi odpornosti in zmanjšanju ranljivosti zaradi podnebnih sprememb v skladu s členom 7 Pariškega sporazuma.
2. Komisija sprejme strategijo Unije za prilagajanje podnebnim spremembam v skladu s Pariškim sporazumom in jo redno pregleduje v okviru pregleda iz točke (b) člena 6(2) te uredbe.
3. Ustrezne institucije Unije in države članice med drugim zagotovijo, da so politike za prilagajanje v Uniji in državah članicah usklajene, se medsebojno podpirajo, prinašajo dodatne koristi za sektorske politike in prispevajo k boljšemu in doslednemu vključevanju prilagajanja podnebnim spremembam v vsa področja politike, tudi v relevantne socialno-ekonomske politike in ukrepe, kadar je to ustrezno, pa tudi v zunanje delovanje Unije. Osredotočijo se zlasti na najranljivejše skupine prebivalstva in sektorje, ki jih to najbolj prizadene, ter v posvetovanju s civilno družbo ugotovijo pomanjkljivosti v zvezi s tem.
4. Države članice na podlagi zanesljivih analiz podnebnih sprememb in ranljivosti, ocen napredka in kazalnikov, ki temeljijo na najboljših razpoložljivih in najnovejših znanstvenih dokazih, sprejmejo in izvajajo nacionalne prilagoditvene strategije in načrte, pri čemer upoštevajo strategijo Unije za prilagajanje podnebnim spremembam iz odstavka 2 tega člena. Države članice v svojih nacionalnih prilagoditvenih strategijah upoštevajo posebno ranljivost ustreznih sektorjev, med drugim kmetijstva ter vodnih in prehranskih sistemov ter prehranske varnosti, ter spodbujajo naravne rešitve in prilagajanje, ki temelji na ekosistemu. Države članice redno posodablajo strategije in z njimi povezane posodobljene informacije vključijo v poročila, ki se predložijo v skladu s členom 19(1) Uredbe (EU) 2018/1999.
5. Komisija do 30. julija 2022 sprejme smernice, ki določajo skupna načela in prakse za opredelitev, razvrščanje in skrbno upravljanje materialnih fizičnih podnebnih tveganj pri načrtovanju, razvoju, izvajanju in spremljanju projektov in programov za projekte.

Člen 6

Ocena napredka in ukrepov Unije

1. Komisija do 30. septembra 2023 in nato vsakih 5 let skupaj z oceno iz člena 29(5) Uredbe (EU) 2018/1999, oceni:
 - (a) skupni napredek držav članic pri doseganju cilja podnebne nevtralnosti iz člena 2(1) te uredbe;

- (b) skupni napredek vseh držav članic pri prilagajanju iz člena 5 te uredbe.

Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu predloži ugotovitve navedene ocene skupaj s poročilom o stanju energetske unije, pripravljenim v zadevnem koledarskem letu v skladu s členom 35 Uredbe (EU) 2018/1999.

2. Komisija do 30. septembra 2023 in nato vsakih 5 let pregleda:

- (a) skladnost ukrepov Unije s ciljem podnebne nevtralnosti iz člena 2(1);
- (b) skladnost ukrepov Unije z zagotavljanjem napredka pri prilagajanju iz člena 5.

3. Kadar Komisija na podlagi ocen iz odstavkov 1 in 2 tega člena ugotovi, da ukrepi Unije niso v skladu s ciljem podnebne nevtralnosti iz člena 2(1) ali niso v skladu z zagotavljanjem napredka pri prilagajanju iz člena 5, ali da je napredek pri doseganju tega cilja podnebne nevtralnosti ali prilagajanja iz člena 5 nezadosten, sprejme potrebne ukrepe v skladu s Pogodbama.

4. Komisija pred sprejetjem oceni skladnost vsakega osnutka ukrepa ali zakonodajnega predloga, vključno s proračunskimi predlogi, s ciljem podnebne nevtralnosti iz člena 2(1) in podnebnima ciljema Unije za leti 2030 in 2040 in to oceno vključi v oceno učinka, ki spremlja navedene ukrepe ali predloge, ob sprejetju pa rezultate navedene ocene da na voljo javnosti. Komisija tudi oceni, ali so ti osnutki ukrepov ali zakonodajni predlogi, vključno s proračunskimi predlogi, skladni z zagotavljanjem napredka pri prilagajanju iz člena 5. Komisija si pri pripravi osnutkov ukrepov in zakonodajnih predlogov prizadeva za njihovo usklajitev s cilji te uredbe. Komisija navede razloge za vsak primer neskladnosti kot del ocene skladnosti iz tega odstavka.

Člen 7

Ocena nacionalnih ukrepov

1. Komisija do 30. septembra 2023 in nato vsakih pet let oceni:

- (a) skladnost opredeljenih nacionalnih ukrepov na podlagi celovitih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov, nacionalnih dolgoročnih strategij in dvoletnih poročil o napredku, predloženih v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999, kot je ustrezno za doseganje cilja podnebne nevtralnosti iz člena 2(1) te uredbe, z navedenim ciljem;
- (b) skladnost zadevnih ukrepov Unije z zagotavljanjem napredka pri prilagajanju iz člena 5, pri čemer upošteva nacionalne strategije za prilagajanje iz člena 5(4).

Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu predloži ugotovitve navedene ocene skupaj s poročilom o stanju energetske unije, pripravljenim v zadevnem koledarskem letu v skladu s členom 35 Uredbe (EU) 2018/1999.

2. Kadar Komisija po ustreznem upoštevanju skupnega napredka, ocenjenega v skladu s členom 6(1), ugotovi, da ukrepi države članice niso v skladu s ciljem podnebne nevtralnosti iz člena 2(1) ali niso v skladu z zagotavljanjem napredka pri prilagajanju iz člena 5, lahko tej državi članici izda priporočila. Komisija ta priporočila da na voljo javnosti.

3. Kadar se v skladu z odstavkom 2 izdajo priporočila, veljajo naslednja načela:

- (a) zadevna država članica v šestih mesecih po prejemu priporočil uradno obvesti Komisijo o tem, kako jih namerava upoštevati v duhu solidarnosti med državami članicami in Unijo ter med državami članicami;

- (b) po sporočilu iz točke (a) tega odstavka zadevna država članica v naslednjem celovitem nacionalnem energetske in podnebnem poročilu o napredku, predloženem v skladu s členom 17 Uredbe (EU) 2018/1999 v letu, ki sledi letu, v katerem so bila priporočila izdana, predstavi, kako je ustrezno upoštevala priporočila; če zadevna država članica priporočil ali znatnega dela priporočil ne upošteva, to obrazloži Komisiji;
- (c) priporočila dopolnjujejo zadnja priporočila, izdana za posamezno državo v okviru evropskega semestra.

Člen 8

Skupne določbe o oceni Komisije

1. Komisija svojo prvo in drugo oceno iz členov 6 in 7 utemelji na okvirni linearni krivulji, ki določa potek zmanjševanja neto emisij na ravni Unije ter povezuje podnebni cilj Unije za leto 2030 iz člena 4(1), podnebni cilj Unije za leto 2040, ko bo sprejet, in cilj podnebne nevtralnosti iz člena 2(1).
2. Komisija po prvi in drugi oceni iz odstavka 1 vsako naslednjo oceno utemelji na okvirni linearni krivulji, ki povezuje podnebni cilj Unije za leto 2040, ko bo sprejet, in cilj podnebne nevtralnosti iz člena 2(1).
3. Poleg nacionalnih ukrepov iz točke (a) člena 7(1) Komisija svoji oceni iz členov 6 in 7 utemelji vsaj na naslednjem:
 - (a) informacijah, predloženih in sporočenih na podlagi Uredbe (EU) 2018/1999;
 - (b) poročilih EEA, svetovalnega odbora in Skupnega raziskovalnega središča Komisije;
 - (c) evropski in svetovni statistiki in podatkih, vključno s statistiko in podatki evropskega programa za opazovanje Zemlje Copernicus, podatki o ugotovljenih in napovedanih izgubah zaradi neugodnih podnebnih učinkov in ocenami stroškov neukrepanja ali zapoznelih ukrepov, kadar so na voljo;
 - (d) najboljših razpoložljivih in najnovejših znanstvenih dokazih, vključno z najnovejšimi poročili IPCC, IPBES in drugih mednarodnih organizacij, ter
 - (e) vseh dodatnih informacijah v zvezi z okoljsko trajnostnimi naložbami Unije ali držav članic, vključno z naložbami, skladnimi z Uredbo (EU) 2020/852, če so na voljo.
4. EEA pomaga Komisiji pri pripravi ocen iz členov 6 in 7 v skladu s svojim letnim delovnim programom.

Člen 9

Sodelovanje javnosti

1. Komisija sodeluje z vsemi deli družbe, da jim omogoči, da sprejmejo ukrepe za pošten in socialno pravičen prehod na podnebno nevtralno družbo, odporno na podnebne spremembe. Komisija spodbuja vključujoč in dostopen proces na vseh ravneh, tudi na nacionalni, regionalni in lokalni ravni ter s socialnimi partnerji, akademskimi krogi, poslovno skupnostjo, državljani in civilno družbo, za izmenjavo najboljših praks in opredelitev ukrepov, ki bodo prispevali k doseganju ciljev te uredbe. Komisija se lahko opre tudi na javna posvetovanja in podnebne in energetske dialoge na več ravneh, kot so jih vzpostavile države članice v skladu s členoma 10 in 11 Uredbe (EU) 2018/1999.
2. Komisija uporabi vse ustrezne instrumente, vključno z Evropskim podnebnim paktom, da bi vključila državljane, socialne partnerje in deležnike ter spodbujala dialog in razširjanje znanstvenih informacij o podnebnih spremembah ter njihovih socialnih vidikih in vidikih enakosti spolov.

Člen 10

Sektorski časovni načrti

Komisija sodeluje s sektorji gospodarstva v Uniji, ki se odločijo za pripravo okvirnih prostovoljnih načrtov za doseganje cilja podnebne nevtralnosti iz člena 2(1). Komisija spremlja pripravo teh načrtov. V okviru tega sodelovanja spodbuja dialog na ravni Unije in izmenjavo najboljših praks med zadevnimi deležniki.

Člen 11

Pregled

Komisija v šestih mesecih po vsakem pregledu globalnega stanja iz člena 14 Pariškega sporazuma Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o izvajanju te uredbe skupaj z ugotovitvami ocen iz členov 6 in 7 te uredbe, pri čemer upošteva:

- (a) najboljše razpoložljive in najnovejše znanstvene dokaze, vključno z najnovejšimi poročili IPCC in svetovalnega odbora;
- (b) mednarodni razvoj in prizadevanja za doseg dolgoročnih ciljev Pariškega sporazuma.

Komisija lahko poleg poročila predloži zakonodajne predloge za spremembo te uredbe, kadar je to ustrezno.

Člen 12

Spremembe Uredbe (ES) št. 401/2009

Uredba (ES) št. 401/2009 se spremeni:

- (1) vstavi se naslednji člen:

„Člen 10a

1. Ustanovi se Evropski znanstveni svetovalni odbor za podnebne spremembe (v nadaljnjem besedilu: svetovalni odbor).
2. Svetovalni odbor sestavlja 15 višjih znanstvenih strokovnjakov, ki pokrivajo širok spekter ustreznih področij. Člani svetovalnega odbora izpolnjujejo merila iz odstavka 3. Državljanstvo iste države članice lahko imata največ dva člana svetovalnega odbora. Neodvisnost članov svetovalnega odbora mora biti nedvomna.
3. Upravni odbor imenuje člane svetovalnega odbora za štiriletni mandat, ki se lahko enkrat podaljša, po odprtem, poštenem in preglednem izbirnem postopku. Upravni odbor si pri izbiri članov svetovalnega odbora prizadeva zagotoviti raznoliko strokovno znanje iz različnih disciplin in panog ter uravnoteženo zastopanost spolov in geografsko zastopanost. Izbor temelji na naslednjih merilih:
 - (a) znanstveni odličnosti;
 - (b) izkušnjah z izvajanjem znanstvenih ocen in zagotavljanjem znanstvenega svetovanja na strokovnih področjih;
 - (c) obsežnem strokovnem znanju iz podnebnih in okoljskih znanosti ali drugih znanstvenih področij, pomembnih za doseganje podnebnih ciljev Unije;
 - (d) strokovnih izkušnjah v mednarodnem interdisciplinarnem okolju.
4. Člani svetovalnega odbora so imenovani osebno in opravljajo svoje funkcije popolnoma neodvisno od držav članic in institucij Unije. Svetovalni odbor izvoli predsednika med svojimi člani za obdobje štirih let in sprejme svoj poslovnik.

5. Svetovalni odbor dopolnjuje delo Agencije, pri čemer pri opravljanju svojih nalog deluje neodvisno. Svetovalni odbor oblikuje svoj letni program dela neodvisno in se pri tem posvetuje z upravnim odborom. Predsednik svetovalnega odbora upravni odbor in izvršnega direktorja obvesti o tem programu in njegovem izvajanju.“;

(2) v členu 11 se doda naslednji odstavek:

„5. Proračun Agencije vključuje tudi odhodke v zvezi s svetovalnim odborom.“.

Člen 13

Spremembe Uredbe (EU) 2018/1999

Uredba (EU) 2018/1999 se spremeni:

(1) v členu 1(1) se točka (a) nadomesti z naslednjim:

„(a) izvajanje strategij in ukrepov, zasnovanih za izpolnitev ciljev energetske unije in dolgoročnih zavez Unije glede emisij toplogrednih plinov, skladnih s Pariškim sporazumom, zlasti cilja podnebne nevtralnosti Unije iz člena 2(1) Uredbe (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta (*), za prvo desetletno obdobje od leta 2021 do leta 2030 pa zlasti energetskih in podnebnih ciljev Unije za leto 2030;

(*) Uredba (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 2021 o vzpostavitvi okvira za doseganje podnebne nevtralnosti in spremembi uredb (ES) št. 401/2009 in (EU) 2018/1999 (evropska podnebna pravila) (UL L 243, 9.7.2021, str. 1).“;

(2) v členu 2 se točka 7 nadomesti z naslednjim:

„(7) „projekcije“ pomeni napovedi antropogenih emisij toplogrednih plinov iz virov in po ponorih odvzetih toplogrednih plinov ali razvoja energetskega sistema vključno z vsaj kvantitativnimi ocenami za zaporedje prihodnjih šestih let, ki se končajo na 0 ali 5 neposredno po letu poročanja;“;

(3) v členu 3(2) se točka (f) nadomesti z naslednjim:

„(f) ocene učinkov načrtovanih politik in ukrepov za doseganje ciljev iz točke (b) tega odstavka, vključno z njihovo skladnostjo s ciljem podnebne nevtralnosti Unije iz člena 2(1) Uredbe (EU) 2021/1119, z dolgoročnimi cilji za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov iz Pariškega sporazuma in dolgoročnimi strategijami iz člena 15 te uredbe;“;

(4) v členu 8(2) se doda naslednja točka:

„(e) načina, na katerega obstoječe politike in ukrepi ter načrtovane politike in ukrepi prispevajo k doseganju cilja podnebne nevtralnosti Unije iz člena 2(1) Uredbe (EU) 2021/1119.“;

(5) člen 11 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 11

Podnebni in energetski dialog na več ravneh

Vsaka država članica v skladu z nacionalnimi pravili vzpostavi podnebni in energetski dialog na več ravneh, v katerem bodo lokalni organi, organizacije civilne družbe, poslovna skupnost, vlagatelji in drugi zadevni deležniki ter širša javnost lahko dejavno sodelovali in razpravljali o doseganju cilja podnebne nevtralnosti Unije iz člena 2(1) Uredbe (EU) 2021/1119 ter različnih – tudi dolgoročnih – scenarijih, predvidenih za energetske in podnebno politiko, in ocenili napredek, razen če že ima strukturo, ki služi istemu namenu. V okviru takšnega dialoga se lahko razpravlja o celovitih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtih.“;

(6) člen 15 se spremeni:

(a) odstavek 1 se nadomesti z naslednjim:

„1. Vsaka država članica do 1. januarja 2020 in nato do 1. januarja 2029, potem pa vsakih 10 let, pripravi in predloži Komisiji svojo dolgoročno strategijo za naslednjih 30 let, skladno s ciljem podnebne nevtralnosti Unije iz člena 2(1) Uredbe (EU) 2021/1119. Države članice te strategije po potrebi vsakih pet let posodobijo.“;

(b) v odstavku 3 se točka (c) nadomesti z naslednjim:

„(c) doseganju dolgoročnega zmanjšanja emisij toplogrednih plinov in povečanju odvzemov po ponorih v vseh sektorjih v skladu s ciljem podnebne nevtralnosti Unije iz člena 2(1) Uredbe (EU) 2021/1119 v okviru potrebnih zmanjšanj toplogrednih plinov in povečanja odvzemov po ponorih po mnenju Medvladnega panela za podnebne spremembe (IPCC), da bi se na stroškovno učinkovit način zmanjšale emisije toplogrednih plinov Unije in povečalo odzemanje po ponorih pri uresničevanju dolgoročnega cilja glede temperature iz Pariškega sporazuma, da bi dosegli ravnovesje med antropogenimi emisijami po virih in po ponorih odvzetih toplogrednih plinov v Uniji in, kot je ustrezno, nato dosegli negativne emisije;“;

(7) člen 17 se spremeni:

(a) v odstavku 2 se točka (a) nadomesti z naslednjim:

„(a) informacije o napredku pri izpolnjevanju ciljev, vključno z napredkom pri doseganju cilja podnebne nevtralnosti Unije iz člena 2(1) Uredbe (EU) 2021/1119, in prispevkov iz celovitega nacionalnega energetskega in podnebne načrta ter pri financiranju in izvajanju politik in ukrepov, potrebnih za njihovo izpolnjevanje, vključno s pregledom dejansko izvedenih naložb v primerjavi s prvotno predvidenimi naložbami;“;

(b) v odstavku 4 se prvi pododstavek nadomesti z naslednjim:

„Komisija ob pomoči Odbora za energetske unije iz točke (b) člena 44(1) sprejme izvedbene akte, da določi strukturo, obliko, tehnične podrobnosti in postopek za informacije iz odstavkov 1 in 2 tega člena, vključno z metodologijo poročanja o postopnem opuščanju subvencij za energijo, zlasti za fosilna goriva, v skladu s točko (d) člena 25.“;

(8) v členu 29(1) se točka (b) nadomesti z naslednjim:

„(b) napredek vsake države članice pri izpolnjevanju ciljev, vključno z napredkom pri doseganju cilja podnebne nevtralnosti Unije iz člena 2(1) Uredbe (EU) 2021/1119, in prispevkov ter izvajanju politik in ukrepov iz celovitega nacionalnega energetskega in podnebne načrta;“;

(9) člen 45 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 45

Pregled

Komisija v šestih mesecih po vsakem pregledu globalnega stanja, dogovorjenem v členu 14 Pariškega sporazuma, Evropskemu parlamentu in Svetu poroča o izvajanju te uredbe, njenem prispevku k upravljanju energetske unije, njenem prispevku k dolgoročnim ciljem Pariškega sporazuma, napredku pri izpolnjevanju podnebnih in energetskih ciljev ter cilja podnebne nevtralnosti Unije do leta 2030 iz člena 2(1) Uredbe (EU) 2021/1119, dodatnih ciljih energetske unije ter o skladnosti določb iz te uredbe o načrtovanju, poročanju in spremljanju z drugim pravom Unije ali odločitvami v zvezi z UNFCCC in Pariškim sporazumom. Komisija lahko poročilom priloži zakonodajne predloge, kadar je ustrezno.“;

(10) del 1 Priloge I se spremeni:

(a) v točki 3.1.1 oddelka A se točka (i) nadomesti z naslednjim:

„i. Politike in ukrepi za doseganje ciljev, določenih v Uredbi (EU) 2018/842, iz točke 2.1.1 tega oddelka, ter politike in ukrepi za usklajitev z Uredbo (EU) 2018/841, ki zajemajo vse ključne sektorje, ki prispevajo emisije, in sektorje za povečanje odvzemov, ob upoštevanju cilja podnebne nevtralnosti Unije iz člena 2(1) Uredbe (EU) 2021/1119.“;

(b) v oddelku B se doda naslednja točka:

„5.5. Prispevek načrtovanih politik in ukrepov k doseganju cilja podnebne nevtralnosti Unije iz člena 2(1) Uredbe (EU) 2021/1119“;

(11) v točki (c) Priloge VI se točka (viii) nadomesti z naslednjim:

„(viii) oceno prispevka politike ali ukrepa k doseganju cilja podnebne nevtralnosti Unije iz člena 2(1) Uredbe (EU) 2021/1119 in k doseganju dolgoročne strategije iz člena 15 te uredbe.“.

Člen 14

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 30. junija 2021

Za Evropski parlament
Predsednik
D. M. SASSOLI

Za Svet
predsednik
J. P. MATOS FERNANDES